

of the machine-building complex of old industrial region]. *Diss. ... d-ra ekon. nauk: 08.00.05, 2010.*

Orlov, V. A. "Ekonomiko-matematicheskiye metody i modeli otsenki effektivnosti realizatsii munitsipalnykh tselevykh programm" [Economic-mathematical methods and performance evaluation models of implementation of municipal target programs]. *Diss. ... kand. ekon. nauk : 08.00.13, 2013.*

Orlov, A. I. "Razrabotka i razvitie ustoychivyykh ekonomiko-matematicheskikh metodov i modeley dlya modernizatsii upravleniya predpriyatiyami" [Development and promotion of sustainable economic and mathematical methods and models for

business management modernization]. *Diss. ... d-ra ekon. nauk : 08.00.13, 2009.*

Plekhova, Yu. O. "Teoriya i metodologiya realizatsii rezervov razvitiya promyshlennykh predpriyatiy v postindustrialnoy ekonomike" [Theory and Methodology of realization of reserves of industrial enterprises in the post-industrial economy]. *Diss. ... d-ra ekon. nauk: 08.00.05, 2008.*

Stepanenkova, N. M. "Razvitie kartofeleproduktovogo podkompleksa v usloviyakh innovatsionnogo obnoveniia APK" [Development potato subcomplex in the conditions of innovative APC updates]. *Diss. ... kand. ekon. nauk: 08.00.05, 2009.*

УДК 338.64

СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ МАШИНОБУДІВНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

© 2016 ВАТАМАНЮК-ЗЕЛІНСЬКА У. З.

УДК 338.64

Ватаманюк-Зелінська У. З. Стимулювання розвитку машинобудівного підприємництва в умовах інтернаціоналізації економічної діяльності вітчизняних суб'єктів господарювання

Метою статті є розроблення напрямків інтеграційної взаємодії суб'єктів господарювання машинобудівного комплексу, що здатні гарантувати суб'єктам малого (середнього) підприємництва збереження або досягнення платоспроможності, фінансової стійкості та фінансової рівноваги у коротко- та довгостроковій перспективі, зберігаючи при цьому їх незалежний статус. Обґрунтовано можливість інтеграційної взаємодії суб'єктів промислового підприємництва та державних органів виконавчої влади, що надає змогу державі виступати суб'єктом інтеграційних відносин, забезпечуючи тим самим можливість оздоровлення неплатоспроможних підприємств машинобудівного комплексу України. Запропоновано систему управління інтеграційними процесами, що передбачає цілісний комплекс заходів та охоплює засоби управління, які включають оцінку підприємницького середовища і вибір методу інтеграції. Визначено поняття «управління інтеграційними процесами машинобудівного комплексу України» як системи управління внутрішніми та зовнішніми ресурсами його суб'єктів господарювання з моменту юридичного оформлення виду інтеграційної взаємодії, враховуючи застосування методів управління визначеною при цьому частиною ресурсів інтегрованого суб'єкта. Розроблено методи інтеграційної взаємодії суб'єктів підприємницької діяльності, які ґрунтуються на засадах збереження самостійності інтегрованих структур.

Ключові слова: національне господарство, підприємництво, стимулювання, інтернаціоналізація.

Рис.: 1. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 9.

Ватаманюк-Зелінська Уляна Зеновівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри державних та місцевих фінансів, Львівський національний університет ім. І. Франка (вул. Університетська, 1, Львів, 79000, Україна)

E-mail: watamanyuk@ukr.net

УДК 338.64

UDC 338.64

Ватаманюк-Зелінська У. З. Стимулирование развития машиностроительного предпринимательства в условиях интернационализации экономической деятельности отечественных субъектов хозяйствования

Целью статьи является разработка направлений интеграционного взаимодействия субъектов хозяйствования машиностроительного комплекса, которые способны гарантировать субъектам малого (среднего) предпринимательства сохранение или достижение платежеспособности, финансовой устойчивости и финансового равновесия в коротко- и долгосрочной перспективе, сохраняя при этом их независимый статус. Обосновано интеграционное взаимодействие субъектов промышленного предпринимательства и государственных органов исполнительной власти, что предоставляет возможность государству выступать субъектом интеграционных отношений, обеспечивая тем самым возможность оздоровления неплатежеспособных предприятий машиностроительного комплекса Украины. Предложена система управления интеграционными процессами, которая предусматривает целостный комплекс мероприятий и охватывает средства управления, включая оценку предпринимательской среды и выбор метода интеграции. Определено понятие «управление интеграционными процессами машиностроительного комплекса Украины» как система управления внутренними и внешними ресурсами его субъектов хозяйствования с момента юридического оформления вида интеграционного взаимодействия, учитывая применение методов управления частью ресурсов интегрированного субъекта. Разработаны методы интеграционного взаимодействия субъектов предпринимательской деятельности с учетом сохранения самостоятельности интегрированных структур.

Ключевые слова: национальное хозяйство, предпринимательство, стимулирование, интернационализация.

Рис.: 1. **Табл.:** 1. **Библ.:** 9.

Ватаманюк-Зелінська Уляна Зеновівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри державних та місцевих фінансів, Львівський національний університет ім. І. Франка (вул. Університетська, 1, Львів, 79000, Україна)

E-mail: watamanyuk@ukr.net

Watamanyuk-Zelinska U. Z. Stimulating the Development of Machine-Building Entrepreneurship in Conditions of Internationalization of Economic Activities by the Domestic Economic Entities

The article is concerned with developing directions of integration cooperation by economic entities of machine-building complex, which can guarantee the actors of small (medium-size) entrepreneurship keeping or achieving solvency, financial stability and financial equilibrium in the short and long-term perspective, while preserving their independent status. The article substantiates the integrating interaction of the actors of industrial entrepreneurship and the State executive bodies, thus allowing the State to act as a subject of the integration relationships, thereby providing an opportunity of sanitation of insolvent enterprises in the machine-building complex of Ukraine. A system for management of integration processes is offered, which provides a coherent set of measures and covers the management tools, including assessment of business environment and the choice of an integration method. The concept of «management of the integration processes of the machine-building complex of Ukraine» has been defined as a system for management of the internal and external resources belonging to its economic entities since the legal registration of the type of integrating cooperation, bearing in mind application of the methods of management of the resources in terms of an integrated entity. Methods for integrating cooperation of actors of entrepreneurial activity, taking into account preservation of the autonomy of integrated structures, have been elaborated.

Keywords: national economy, entrepreneurship, stimulation, internationalization.

Fig.: 1. **Tabl.:** 1. **Bibl.:** 9.

Watamanyuk-Zelinska Ulyana Z. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of State and Local Finances, Ivan Franko National University of Lviv (1 Universytetska Str., Lviv, 79000, Ukraine)

E-mail: watamanyuk@ukr.net

Інтеграційні процеси, що відбуваються чи будуть відбуватися в національній економіці будь-якої країни, є основною рисою і передумовою глобалізаційних процесів, які зараз набувають світового масштабу. Таким чином виробляють і встановлюють міжнародні стандарти у виробництві, продукуванні та наданні послуг, способах функціонування інтеграційних об'єднань, МСП і державних інститутів. За умови вилучення негативних чинників (корупційних явищ, тінізації економіки, напруженої ситуації в країні і т. ін.) – ця ефективна модель реалізації економічних відносин була б прийнятною у суспільстві. Проте сьогодні чітко не сформовано міжнародних стандартів, які б стосувалися усіх галузей та видів діяльності промислових підприємств, зокрема МБП – починаючи від ведення облікових операцій, закінчуючи однаковою вартістю та якістю продукції та послуг на всій території країни. Важливим кроком у цьому напрямку має бути приведення норм і нормативів щодо виготовлення продукції до єдиних стандартів міжнародного зразка, із урахуванням особливостей та специфіки кожної галузі промислового комплексу машинобудування, а наступним – поширення якісної продукції із покращеними характеристиками.

Дослідження проблем формування інтеграційних структур бізнесу представлені в роботах багатьох науковців. Серед них найбільш значимими є праці таких вітчизняних вчених, як В. Геєць, В. Голіков, А. Абалкін та ін. Започатковано дослідження інтеграційних процесів у економіці зарубіжних країн, підтвердженням чого є наукові праці таких авторів, як Б. Гарте, П. Дюссож, М. Портер, П. Лоран, Г. Патрік, Д. Гейм та ін.

В умовах сьогоденної економічної та політичної ситуації, яка склалася в Україні, виникає потреба в подальшому науковому дослідженні процесів інтеграції фінансового та промислового капіталу з метою стимулювання підприємництва, а також визначенні для цього істотних переваг і результативності розвитку машинобудування як однієї з найбільш перспективних галузей національного господарства України.

Метою статті є розроблення напрямків інтеграційної взаємодії суб'єктів господарювання машинобудівного комплексу, що здатні гарантувати суб'єктам малого (середнього) підприємництва збереження або досягнення платоспроможності, фінансової стійкості та фінансової рівноваги у коротко- та довгостроковій перспективі, зберігаючи при цьому їх незалежний статус.

У регулюванні процесів інтеграційної взаємодії суб'єктів підприємництва машинобудівного комплексу України важливою є роль органів державної влади, реалізація завдань державної промислової економічної політики і вироблення однотипних законодавчих процедур стосовно організації та провадження підприємницької діяльності. Так, наприклад, Договором про функціонування Європейського Союзу зазначено, що Європейський Союз забезпечує надання послуг згідно з Директивою про послуги Європейського Парламенту і Ради *Single market for services*, низкою рішень суду ЄС, Хартією Основних прав та іншими актами вторинного законодавства. Положення ст. 49 Договору скасовують будь-які обмеження на вільне надання послуг у межах

Союзу стосовно громадян як держав-членів, які користуються своїм правом на заснування та підприємницьку діяльність в іншій державі-члені, ніж та, громадянину якої надають послуги. Як послуги трактують діяльність промислового, комерційного характеру; ремісничу та професійну діяльність. Спільна політика щодо юридичного регулювання окремих секторів сфери послуг здійснюється на основі окремих нормативних актів. Необхідною умовою для того, щоб обмін послугами підпав під юрисдикцію Союзу, є існування факту перетину кордону держави – члена Європейського Союзу [1].

Таким чином, стабілізація розвитку України можлива завдяки підвищенню конкурентоспроможності економіки держави, визначеній орієнтацією на процеси світової інтеграції. Одним із засобів досягнення цієї мети, з уникненням негативних факторів суб'єктивізму, є розробка єдиних стандартів і дотримання стандартів міжнародного характеру щодо процесу формування і функціонування машинобудівних промислових інтеграційних об'єднань із збереженням характерних рис, притаманних національному підприємництву, у т. ч. сектору МСБ.

Напрямки інтеграційної взаємодії промислового і фінансового капіталу мають визначити ті її форми, які передбачають взаємовідносини СПД у рамках інтеграційного об'єднання (ІО). При цьому суб'єктам ІО потрібно мати незалежну позицію у здійсненні власної виробничо-господарської політики. Переваги інтеграційної взаємодії мають визначитися самостійно кожним партнером інтеграційного МБ-об'єднання. Це відбуватиметься на підставі результатів проведення суб'єктами ІВ моніторингу та оцінки кількісних і якісних показників виробничо-господарської діяльності до та після участі у інтеграційній взаємодії. Доцільно оцінити рівень досягнення мети і виконання завдань за результатами господарської діяльності підприємства: рівень прибутковості, оподаткування, ціноутворення, обсяги виробництва, кількість працівників, рівень їх вивільнення, суму заробітної плати та рівень залежності від великого суб'єкта ІВ щодо прийняття власних управлінських рішень.

Вихід підприємств промислового сектора МБК України на міжнародну арену у вигляді великих інтеграційних комплексів із збереженими традиціями національного виробника сприятиме самоутвердженню нашої держави в категорії високорозвинених країн світу. Необхідно зазначити, що за інтеграційної взаємодії – держава в особі органів виконавчої влади має змогу виступати суб'єктом таких відносин, що забезпечує можливість оздоровлення неплатоспроможних підприємств МБК України.

Функціонування інтеграційного об'єднання в одній галузі МБК створює можливість її монополізації. Проте зосередження інтеграційних об'єднань у галузях МБ-промисловості із низькою рентабельністю зумовлює потребу державної фінансової підтримки цих підприємств, зменшуючи тим самим їх економічні ризики. Малий і середній бізнес є невід'ємним інтеграційним ресурсом МБ-об'єднань різних типів. І спосіб провадження ними підприємницької діяльності має передбачати

взаємовигідні умови для всіх суб'єктів інтеграційної взаємодії. Тому МСП із найвищими темпами економічного зростання в межах різних держав, формують великомасштабні регіональні комплекси, що сприяє глобалізації у світовій економіці. А вимоги Євросоюзу передбачають наявність і розвиток малого підприємництва у країнах – членах ЄС.

Сьогодні інтеграційні процеси в машинобудуванні стрімко розвиваються. Однак у цьому розвитку присутні тенденції, які характеризують ці процеси двояко. Так, перспектива глобалізації передбачатиме концентрацію МБ-виробництва (як і будь-якого іншого) у світовому масштабі, але це також створює залежність вітчизняного машинобудування спершу від впливу інших країн (регіональний рівень), а згодом – від світових лідерів (глобальний рівень). Проте участь вітчизняних ІО МБК у глобалізаційних процесах сприятиме розвитку економіки України за рахунок:

- ✦ зростання експорту МБ-продукції, що розширить масштаби і підніме технічний рівень її виробництва, забезпечить додаткову зайнятість;
- ✦ створення спільних з іншими державами підприємств в окремих галузях МБК, які спеціалізуюватимуться на виготовленні товарів широкого вжитку (наприклад, виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції, радіоелектронної апаратури, годинників);
- ✦ спільної інноваційної діяльності (наприклад, у пріоритетних галузях МБК, ракетно-космічній галузі, галузях авіаційної промисловості).

У машинобудуванні, внаслідок територіального поділу праці, існують різні види спеціалізації: предметна спеціалізація (випуск кінцевих продуктів); технологічна (спеціалізація на випуск напівфабрикатів – литва, заготовок) і подетальна (випуск деталей, вузлів, агрегатів для комплектування машин та устаткування) [2], подетальні виробники територіально віддалені від предметних. Сьогодні посилення ролі малого бізнесу зумовлює розвиток подетальної спеціалізації серед його суб'єктів. Не є винятком МБ-галузі, наприклад, 55 % малих підприємств Японії машинобудівної промисловості працюють як учасники технологічних ланцюгів, що обслуговують великий бізнес. Великі компанії визначають вигоду від створення власних виробничих потужностей та від передачі трудомістких процесів субпідрядним організаціям. Головне завдання економічного розвитку Японії – стимулювання інноваційного високотехнологічного виробництва у малому та середньому бізнесі. Крім того, максимально спрощено законодавчі процедури відкриття МСП, процедури їх банкрутства, надається безкоштовна державна інформаційна та юридична підтримка [3].

За результатами досліджень П. Рейнольда, які пов'язані із впливом різних форм інтернаціоналізації на рівень конкурентоспроможності підприємств малого та середнього бізнесу різних розмірів [4], найбільший ефект від інтернаціоналізації діяльності отримують саме середні підприємства, причому участь у міжнародних альянсах, мережах, зокрема неформальному співробітництві з іноземними партнерами, має більший вплив на

конкурентоспроможність підприємств, ніж здійснення експортно-імпорتنих операцій. Окремі дослідження цієї групи присвячені оцінці ефекту, який отримують підприємства малого та середнього бізнесу від взаємодії з ТНК [5, 6, 7]. Хоча основні вигоди для малих і середніх підприємств стосуються можливостей щодо вдосконалення їхньої організаційної структури, покращення техніко-технологічної бази, отримання фінансової, технічної та консультативної допомоги з боку ТНК, обсяги та форми вигод значно відрізняються, залежно від розміру і країни походження ТНК, розмірів і країни базування підприємств малого та середнього бізнесу [8, 9], віку та галузевої належності підприємств МСБ [7].

Ефективність промислового МБ-виробництва сьогодні можна значно підвищити внаслідок інтегрування СПД МБК на основі договірних відносин. Це сприяє раціональному використанню наявних виробничих потужностей та економії виробничих ресурсів. Тоді інтеграція стосується економічних зв'язків підприємств, що є представниками малого і середнього бізнесу, а також великих підприємств та держави. Широко використовують таку систему відносин у Японії, Італії, Німеччині та Франції. Започаткована у 60–70-х роках ХІХ ст., вона пов'язувалася зі змінами в одній з ключових галузей економіки – машинобудуванні (у т. ч. в автомобілебудуванні, виробництві устаткування для залізничного транспорту, верстатобудуванні, радіоелектронній і електротехнічній промисловості).

При цьому, контракторами звичайно виступають підприємства, що виготовляють верстати, інструменти, транспортні засоби тощо, для остаточного зібрання яких потрібна велика кількість деталей і комплектуючих. Звичай, ці підприємства зберігають за собою такі елементи виробничого циклу, як НДР і ДКР, промисловий дизайн, маркетинг, кінцеву збірку, наладку, упаковування і лише окремі виробництва, що несуть у собі ключові ноу-хау. Це різко скорочує терміни впровадження у виробництво нових виробів, полегшує процес їхньої сертифікації, скорочує запаси комплектуючих на складах і багаторазово пришвидшує оборотність коштів у виробництві. Субконтракторами, як правило, виступають підприємства малого та середнього бізнесу. Високий рівень спеціалізації на окремих виробничих процесах і операціях дає змогу цим підприємствам поставляти якісні товари на економічно вигідних умовах у строгій відповідності з технічними вимогами контракторів. Нові вигоди для вітчизняних МСП сфери машинобудування може створити досвід Японії, де за сприяння Агенції малих і середніх підприємств ММТП була створена та підтримується електронна інформаційна система обміну виробничими замовленнями, яка містить в собі базу даних замовлень та базу даних постачальників. Обидві бази даних об'єднані єдиною системою спільного пошуку. Вся інформація є відкритою, зокрема й інформація про замовників. Ефективність використання цієї інформаційної системи достатньо висока [9].

Тепер адаптація СПД великого та малого бізнесу до глобалізаційних процесів в економіці держави має передбачати поєднання капіталів СПД із обов'язковим ви-

значенням ступеня самостійності інтегрованих суб'єктів. Заходи стимулятивного впливу держави на розвиток МСБ склалися історично (рис. 1), проте необхідність самостійного розвитку МСБ МБК сьогодні потребує нормативного обґрунтування і залежить, насамперед, від цих суб'єктів.

У сучасних умовах господарювання актуальним завданням МБ-підприємництва є процес відновлення коопераційних зв'язків, що також є одним із способів реалізації однієї з форм інтеграції. Формування господарських зв'язків між промисловими суб'єктами МБК за умов інтеграційної взаємодії між ними демонструє табл. 1.

Таким чином, різні форми коопераційної взаємодії між підприємствами МБК трансформуються, виходячи за межі традиційних умов співпраці, долучають відносини участі в капіталі та різні способи державного регулювання і поширюються у формі інтеграційної взаємодії за межами регіонів ержави, досягаючи міжконтинентального масштабу.

ВИСНОВКИ

Ураховавши специфіку інтеграційних процесів, зазначимо, що управління ними передбачає цілісний комплекс заходів та охоплює засоби управління, які включають оцінку підприємницького середовища і вибір методу інтеграції. Тоді управління інтеграційними

Рис. 1. Заходи стимулятивного впливу держави на розвиток МСБ

Джерело: розроблено автором.

Таблиця 1

Можливі способи організація взаємодії СПД у МБК

Стадія	Рівень	Взаємодія	Поширення	Реалізація функції управління
Виникнення господарських зв'язків	Підприємство – підприємство	$VP \rightleftharpoons MSP$ $MSP \rightleftharpoons MSP$ $VP \rightleftharpoons VP$	У межах територій регіонів країни	ОМС, держава
ЗЕД	Підприємство – підприємство	$VP \rightleftharpoons MSP$ $MSP \rightleftharpoons MSP$ $VP \rightleftharpoons VP$	За кордоном	Україна, інші держави
Регіоналізація	Інтеграційна структура – ІС	$IO \rightleftharpoons IO$	Регіони в межах країн світу	Держави, міждержавні організаційні комітети
Глобалізація		$IO \rightleftharpoons IO$	Міжнародний рівень взаємодії	Країни – лідери світового масштабу

Джерело: розроблено автором.

процесами машинобудівного комплексу України – це система управління внутрішніми та зовнішніми ресурсами його суб'єктів господарювання з моменту юридичного оформлення виду інтеграційної взаємодії до застосування методів управління визначеною при цьому частиною ресурсів інтегрованого суб'єкта. Реалізація методів інтеграційної взаємодії може відбуватися на заходах збереження самостійності інтегрованих структур. Для цього є необхідним:

- ✦ оцінка потреби в інтеграційній взаємодії;
- ✦ визначення основних факторів, які обумовлюють інтеграцію, а саме: зовнішніх, таких як явища у підприємницькому середовищі, та внутрішніх, наприклад, таких, як брак власних ресурсно-виробничих, збутових та інших можливостей економічного розвитку СПД МБК;
- ✦ визначення напрямку інтеграційної взаємодії;
- ✦ встановлення видів та обсягу ресурсів для інтеграційної взаємодії, враховуючи реалізацію принципу самостійності СПД МСБ;
- ✦ розробка програм та стратегії інтеграційної взаємодії.

Такі напрямки є навзаєм прийнятними для МСП і ВП МБК. За цієї умови реалізація можливостей інтеграційної взаємодії повинна гарантувати МСП МБК збереження або досягнення платоспроможності, фінансової стійкості та фінансової рівноваги у коротко- та довгостроковій перспективі. Проте інтеграційна взаємодія СПД у МБК, за переважаючого впливу ВП-материнської компанії, допускає припинення господарських зв'язків між ВП і МСП МБК за ініціативи ВП, якщо вони компенсуються забезпеченням платоспроможності інтеграційного об'єднання без інтегрованого МСП. Інтеграційну взаємодію з боку великого МБП також може бути припинено шляхом надання переваги у ІВ з іншим МСП, яке демонструє кращі показники виробничо-господарської діяльності в аналогічній сфері МБ-виробництва або послуг. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. White Paper on Services of General Interest, "Services" Directive. – [Electronic resource]. – Mode of access: http://ec.europa.eu/services_general_interest/docs/sec_2007_1515_en.pdf
2. Рекомендація Комісії «Про визначення малих та середніх підприємств» від 03.04.1996 р. № 96/280/ЄС [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a07
3. Дмитрів В. І. Світовий досвід фінансового регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності / В. І. Дмитрів // Ефективна економіка. – 2014. – № 7. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3214>
4. Reynolds, P. D. Global Entrepreneurship Monitor / Reynolds P. D., Bygrave E., Autio E., Cox L. W., Hay M. – Kansas City : Kauffman Center, 2002. – 221 p.
5. Sakai, K. Global Industrial Restructuring: Implications for Smaller Firms / K. Sakai // Internal Working Paper. – Paris : OECD Directorate for Science, Technology and Industry, 2002. – 45 p.
6. Dembinski, P. H. Economic and Financial Globalization – What the Numbers Say? / P. H. Dembinski. – Geneva : United Nations & New York: Observatoire de la Finance, 2003. – 61 p.

7. Halbach, A. J. Multinational Enterprises and Subcontracting in the Third World: A Study of Inter-Industrial Linkages / A. J. Halbach // ILO Working Paper. – Geneva : ILO. – 1989. – № 58. – 65 p.

8. Sakai, K. Global Industrial Restructuring: Implications for Smaller Firms / K. Sakai // Internal Working Paper. – Paris : OECD Directorate for Science, Technology and Industry, 2002. – 45 p.

9. Галан Н. І. Системи державної підтримки малого та середнього бізнесу в розвинутих країнах: дис. ... канд. екон. наук: 08.05.01 / Н. І. Галан / Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана. – К., 2006. – С. 115–116.

REFERENCES

Dmytriv, V. I. "Svitovi dosvid finansovoho rehuliuвання investytsiino-innovatsiinoi diialnosti" [World experience financial regulation of investment and innovation]. <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3214>

Dembinski, P. H. *Economic and Financial Globalization - What the Numbers Say?* Geneva: United Nations & New York: Observatoire de la Finance, 2003.

Halbach, A. J. "Multinational Enterprises and Subcontracting in the Third World: A Study of Inter-Industrial Linkages". *ILO Working Paper*, no. 58 (1989): 65-.

Halan, N. I. "Systemy derzhavnoi pidtrymky maloho ta serednyoho biznesu v rozvynutykh krainakh" [State support to small and medium enterprises in developed countries]. *Dys. ... kand. ekon. nauk*: 08.05.01, 2006.

[Legal Act of Ukraine] (1996). http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a07

Reynolds, P. D. *Global Entrepreneurship Monitor*. Kansas City: Kauffman Center, 2002.

Sakai, K. "Global Industrial Restructuring: Implications for Smaller Firms". In *Internal Working Paper Paris: OECD Directorate for Science, Technology and Industry*, 2002.

Sakai, K. "Global Industrial Restructuring: Implications for Smaller Firms". In *Internal Working Paper. Paris: OECD Directorate for Science, Technology and Industry*, 2002.

"White Paper on Services of General Interest, "Services" Directive". http://ec.europa.eu/services_general_interest/docs/sec_2007_1515_en.pdf